

На основу члана 75. став 18. тачка 2) Закона о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 – др. закон),

Министар заштите животне средине доноси

ПРАВИЛНИК

о методологији за прикупљање података о саставу и количинама комуналног отпада на територији јединице локалне самоуправе

"Службени гласник РС", број 14 од 21. фебруара 2020.

Члан 1.

Овим правилником прописује се методологија за прикупљање података о саставу и количинама комуналног отпада на територији јединице локалне самоуправе.

Члан 2.

Јединица локалне самоуправе, преко јавних комуналних предузећа и других правних лица која обављају комуналну делатност (у даљем тексту: комунална предузећа) обезбеђује прикупљање података о саставу и количини комуналног отпада на својој територији, у складу са законом којим се уређује управљање отпадом.

Члан 3.

Прикупљање података о саставу комуналног отпада врши се анализом узорка и утврђивањем морфолошког састава отпада из урбаних и руралних зона на територији јединице локалне самоуправе.

Извор података из става 1. овог члана су:

1) подаци прикупљени из урбане зоне – сектора индивидуалног и колективног становања, као и из комерцијалне зоне (насеља са кућама које поседују двориште/башту, насеља са блоковима стамбених зграда, која се налазе у градској зони);

2) подаци прикупљени из руралне зоне сектора становања у оквиру општине (насеља са кућама које поседују двориште/башту, а налазе се у сеоској зони општине).

Прикупљање података о количинама генерисаног комуналног отпада врши се мерењем укупне масе генерисаног комуналног отпада.

Члан 4.

Прикупљање података о морфолошком саставу комуналног отпада дато је у Прилогу 1 – Подаци о морфолошком саставу комуналног отпада, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Прикупљање података о количинама генерисаног комуналног отпада дато је у Прилогу 2 – Подаци о количинама генерисаног комуналног отпада, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 5.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о методологији за прикупљање података о саставу и количинама комуналног отпада на територији јединице локалне самоуправе („Службени гласник РС”, број 61/10).

Члан 6.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 110-00-00081/2019-09

У Београду, 14. фебруара 2020. године

Министар,

Горан Триван, с.р.

Прилог 1.

ПОДАЦИ О МОРФОЛОШКОМ САСТАВУ КОМУНАЛНОГ ОТПАДА

Прикупљање података о саставу комуналног отпада анализом и утврђивањем морфолошког састава комуналног отпада на територији општине, града и града Београда обухвата нарочито: просторну и временску анализу, припрему и класификацију (према каталогу сортирања комуналног отпада), стратификацију, екстраполацију у односу на укупно становништво, као и практичну примену.

Просторна и временска анализа

Просторна анализа прикупљања обухвата локални ниво – територију општине, града, односно града Београда.

Временска анализа прикупљања обухвата основна испитивања (пролеће, лето, јесен, зиму) како би се узеле у обзир сезонске варијације током године.

Припрема и класификација комуналног отпада

Подаци се прикупљају за све врсте комуналног отпада (отпад из домаћинства, одвојено сакупљени отпад нпр. органски отпад, папир/картон, стакло, амбалажа и др.). Прикупљање података анализом узорака и морфолошког састава врши се на узорцима масе од око 500 kg комуналног отпада који се узимају из две зоне – урбане и руралне. Узорак из сваке зоне узима се на основу случајног одабира, укључујући и улице које најбоље репрезентују ту зону, односно канте/контејнере чији се садржај празни у камион. Након прикупљене масе узорка отпада, камиони смећари из сваке зоне посебно довозе узорке до локације за сортирање и анализу (на дан регуларне туре сакупљања). Локација за сортирање мора да буде равна, прекривена најлоном, а по могућности и наткривена због заштите од спољашњих утицаја.

Подаци се прикупљају анализом укупне количине отпада скупљеног у једном камиону. Подаци о појединим фракцијама комуналног отпада ручно се разврставају, односно издвајају према каталогу сортирања (Табела 1.).

Табела 1. Каталог сортирања обухвата следеће категорије отпада:

КАТАЛОГ СОРТИРАЊА КОМУНАЛНОГ ОТПАДА				
Ред. бр.	Индексни број	Категорија отпада	Поткатегорија отпада	Опис
1.	20 01 01 15 01 01	Папир и картон	Папир и картон	Новине, огласи и рекламе, компјутерска штампа, постери, књиге, свеске, карте за аутобус, рачуни, писма, картонске кутије свих врста, кутије од паковања производа, кутије од паковања хране, пића, картонске кутије за пиво, кутије кекса, играчака, раван картон и др.
2.	15 01 04 20 01 40	Метал (амбалажа, ферозни и неферозни метали)	Амбалажа од алуминијума	Алуминијумске лименке за напитке – пиво, сокови, енергетска пића и др.
			Амбалажа од гвожђа и челика	Конзерве за паковање хране – сардине, паштете, месни нарезак и др.
			Други ферозни метали	Челик, гвожђе, алат, метални делови возила, кућни жичани водови, метални кухињски прибор и др.
			Други неферозни метали	Алуминијум, бакар и отпади од производа.
3.	15 01 02	Пластика (амбалажа и друга пластика)	ПЕТ амбалажа	Пластичне флаше
			Друге врсте пластичне амбалаже	Пластичне кутије, пластичне кесе, амбалажа за хигијенска средства, паковања за храну и др.
	20 01 39		Друге врсте пластике	Саксије за цвеће, канте, лавори, пластичне играчке, лењери, оловке, четкице за зубе, наочари за сунце, пластични делови аутомобила и др.
4.	15 01 07	Стакло	Амбалажно стакло	Стаклене флаше, стаклене тегле и др.
	20 01 02		Друге врсте стакла	Равно стакло, сијалице, огледала и др.
5.	20 01 08	Биоразградиви отпад	Биоразградиви отпад из кухиње и ресторана	Отпад од свих врста хране – хлеб, месо, поврће, воће и др.
	20 02 01		Биоразградиви	Покошена трава, коров, цвеће, гранчице, гране, лишће,

			отпад из баште и паркова	остаці од живе оградe и др.
6.	20 02 02 20 02 03	Небиоразградиви отпад из баште и паркова	Небиоразградиви отпад из баште и паркова	Земља и камен и остали небиоразградиви отпади
7.	20 01 38 15 01 03	Дрво	Дрвена амбалажа	Гајбе, палете и др.
			Друге врсте дрвета	Искоришћени дрвени производи, дрвени намештај, даске и др.
8.	20 01 10 20 01 11 15 01 09	Текстилни отпад	Текстилна амбалажа	Вреће, џакови и др.
			Текстилни отпад	Природна и вештачка влакна: одећа од природних и синтетичких влакана, кухињске крпе, пешкири и др.
9.	20 01 33* 20 01 34	Батерије и акумулатори	Батерије	Батерије за електричне и електронске уређаје
			Акумулатори	Стартери за возила
10.	20 01 21*	Отпадна електрична и електронска опрема	Отпадна електрична и електронска опрема	Мали и велики кућни апарати, опрема за информатичке технологије и телекомуникацију, опрема широке потрошње за разоноду, опрема за осветљавање, електрични и електронски алати, играчке, медицински помоћни апарати, инструменти за праћење и надзор, аутомати и др.
	20 01 23*			
	20 01 35*			
	20 01 36			
11.	15 01 05	Композитни материјали	Композитна амбалажа	Амбалажа за млеко, сокове и сл.
			Остали композитни материјали	Картон/восак, картон/алуминијум и др.
12.	16 01 03	Гума	Гума	Гуме од моторних возила и машина, других машина и уређаја, остали слични производи и др.
13.	/	Кожа	Кожа	Кожни делови одеће, новчанице, кожане ципеле, торбе, кожане лопте и др.
14.	/	Пелене	Пелене	Пелене за бебе, санитарне пелене и др.
15.	/	Фини елементи	Фини елементи	Сви остаці отпада, који прођу последње сито од 20 mm, прашина, пепео, песак, фрагменти стакла и др.
16.	20 03 07	Кабастни отпад	Кабастни отпад	Матраци, комадни намештај и др.
17.	15 01 06	Мешана амбалажа	Мешана амбалажа	Различите врсте мешане амбалаже
18.	20 03 01	Остали комунални отпади	Остали комунални отпади	Мешани комунални отпад, отпад са пијаца и др.
	20 03 02			
19.	20 01 99	Мешани отпади који нису обухваћени изнад	Мешани отпади који нису обухваћени изнад	Све остале врсте отпада, које не припадају наведеним групама, а могу се наћи у комуналном отпаду
	20 03 99			

Стратификација и екстраполација

Статистичка стратификација становништва врши се у циљу добијања веће прецизности укупних резултата и/или ради добијања резултата за више популација. Критеријуми за стратификацију су: структура насеља, величина канте, разлике у шемама сакупљања (одвојено сакупљање отпада), разлике у тарифном систему и др.

За екстраполацију у односу на укупно становништво врши се процена применом података о броју становника за сваку јединицу која се узоркује. Применом метода које су статистички осигуране, долази се до компаративних и поузданих резултата. Анализа узоркованих јединица дозвољава грешку процене за добијене резултате.

Практична примена методологије за прикупљање података о саставу и количинама комуналног отпада на територији јединице локалне самоуправе подразумева: пет до шест радника (за сортирање и надзор процеса); опрему (заштитно одело, рукавице, маске и чизме при контакту са отпадом), као и упутство за адекватно коришћење опреме са аспекта личне заштите.

Записивање података о маси сваке фракције отпада из каталога сортирања врши се у табели која је саставни део овог прилога (табела 2). Као резултат анализе добија се количина отпада по наведеним категоријама у килограмима, као и укупна количина узорка.

Анализа морфолошког састава комуналног отпада врши се у складу са годишњим добом (пролеће, лето, јесен и зима), посебно за урбану и посебно за руралну зону. Стога, резултати у оквиру једне јединице локалне самоуправе добијају се одвојено за две зоне становања.

Табела 2. Праћење стања приликом анализе морфолошког састава комуналног отпада.

ПОДАЦИ О МОРФОЛОШКОМ САСТАВУ КОМУНАЛНОГ ОТПАДА					
ОПШТИНА/ГРАД:					
НАЗИВ КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА:					
ЗОНА СТАНОВАЊА (УРБАНА/РУРАЛНА):					
ОДГОВОРНО ЛИЦЕ:					
Категорија отпада	Поткатегорија отпада	КОЛИЧИНА ОТПАДА ПО ФРАКЦИЈИ (kg)			
		пролеће	лето	јесен	зима
Папир и картон	Папир и картон				
Метали (амбалажа, ферозни и неферозни метали)	Амбалажа од алуминијума				
	Амбалажа од гвожђа и челика				
	Други ферозни метали				
	Други неферозни метали				
Пластика (амбалажа и друга пластика)	ПЕТ амбалажа				
	Друге врсте пластичне амбалаже				
	Друге врсте пластике				
Стакло	Амбалажно стакло				
	Друге врсте стакла				
Биоразградиви отпад	Биоразградиви отпад из кухиње и ресторана				
	Биоразградиви отпад из баште и паркова				
Небиоразградиви отпад из баште и паркова	Небиоразградиви отпад из баште и паркова				
Дрво	Дрвена амбалажа				
	Друге врсте дрвета				
Текстилни отпад	Текстилна амбалажа				
	Текстилни отпад				
Батерије и акумулатори	Батерије				
	Акумулатори				
Отпадна електрична и електронска опрема	Отпадна електрична и електронска опрема				
Композитни материјали	Композитна амбалажа				
	Остали композитни материјали				
Гума	Гума				
Кожа	Кожа				
Пелене	Пелене				
Фиви елементи	Фиви елементи				
Кабести отпад	Кабести отпад				
Мешана амбалажа	Мешана амбалажа				
Остали комунални отпади	Остали комунални отпади				
Мешани отпади који нису обухваћени изнад	Мешани отпади који нису обухваћени изнад				
УКУПНО:					

Прилог 2.

ПОДАЦИ О КОЛИЧИНАМА ГЕНЕРИСАНОГ КОМУНАЛНОГ ОТПАДА

Прикупљање података о укупној маси генерисаног отпада врши се мерењем масе пуних камиона смећара, који сакупљају отпад на територији општине, града, односно града Београда. Мерење масе пуних камиона врши се на колским вагама комуналног предузећа или других привредних субјеката на територији јединице локалне самоуправе код којих постоји могућност услужног вршења мерења.

Методологија мерења масе комуналног отпада

Мерење масе комуналног отпада врши се sukcesивно у временском периоду у ком је могуће обухватити сва домаћинства на територији општине, града, односно града Београда (оквирно седам дана). Мерење масе отпада врши се четири пута у години (фебруар, мај, август, новембар), односно за сва годишња доба (пролеће, лето, јесен и зима). Мерење укључује и стандардне околности (пијачни дан и др.), а не врши се у нестандартним околностима (сајмови, манифестације и др.).

Комунална предузећа обезбеђују све потребне услове за мерење масе насталог комуналног отпада (колска вага, надзор при мерењу, записивање резултата и др.). Пре започињања сакупљања отпада, одређује се маса празних камиона (тара тежина). Мерење празних камиона се врши једнократно. Сваки камион се у циљу лакше идентификације обележава бројевима. Камиони сакупљају отпад у складу са редовним рутама, по устаљеном програму. Када се камион смећар напуни до пуног капацитета, одвози се на локацију где се налази колска вага и врши се мерење његове бруто тежине и записивање података. Након извршеног мерења и записивања података, камион се одвози на локацију општинске депоније, где празни свој садржај. Камион наставља сакупљање отпада по предвиђеном распореду. Циклус мерења се понавља по претходним корацима, све док камион не обави сакупљање отпада са свих локација које су предвиђене дневним распоредом. На исти начин и по истој процедури, врши се мерење маса свих камиона који сакупљају отпад тог дана.

Поступак се понавља сваког дана како би услуга сакупљања комуналног отпада обухватила свако домаћинство у општини.

Анализа података и вођење евиденције

Подаци о генерисаним количинама комуналног отпада записују се у табелу која је саставни део овог прилога (Табела 3), и то: регистарска ознака камиона (ауто смећара), датум мерења камиона, његова тара тежина (празан камион) и бруто тежина (пун камион), добијена мерењем камиона у том дану.

Одузимањем тара тежине од бруто тежине добија се нето тежина генерисаног отпада, која се такође записује. На основу прикупљених података исказује се колико се отпада генерисало у општини, граду, односно граду Београду, по данима, односно укупно, за период за који ће се извршити услуга сакупљања комуналног отпада у свим домаћинствима.

Подаци се прате и записују по зонама становања (урбаним и руралним) у оквиру којих је сакупљен отпад чија се маса мери. Врши се процена броја становника обухваћених прикупљањем отпада директно на терену и на основу статистичких података (Републички завод за статистику). Одређивање дневне масе отпада по становнику одређене зоне становања у оквиру општине, града, односно града Београда, врши се тако што се укупна генерисана маса отпада подели са бројем становника те зоне становања. Одређивање дневне масе отпада по становнику целе општине, града, односно града Београда, врши се тако што се укупна генерисана маса отпада подели са бројем становника општине или града.

Табела 3. Подаци о количинама генерисаног комуналног отпада.

ПОДАЦИ О КОЛИЧИНАМА ГЕНЕРИСАНОГ КОМУНАЛНОГ ОТПАДА						
ОПШТИНА/ГРАД: _____						
НАЗИВ КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА: _____						
СЕЗОНА МЕРЕЊА (пролеће, лето, јесен или зима): _____						
ЗОНА СТАНОВАЊА (урбана/рурална): _____						
ОДГОВОРНО ЛИЦЕ: _____						
Редни број дана	Ауто смеђар (регистарска ознака)	Датум	Тара тежина (празан камион) у тонама	Бруто тежина (пун камион) у тонама по турама	Нето тежина отпада у тонама по турама	Напомена
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
УКУПНО: _____ (t)						